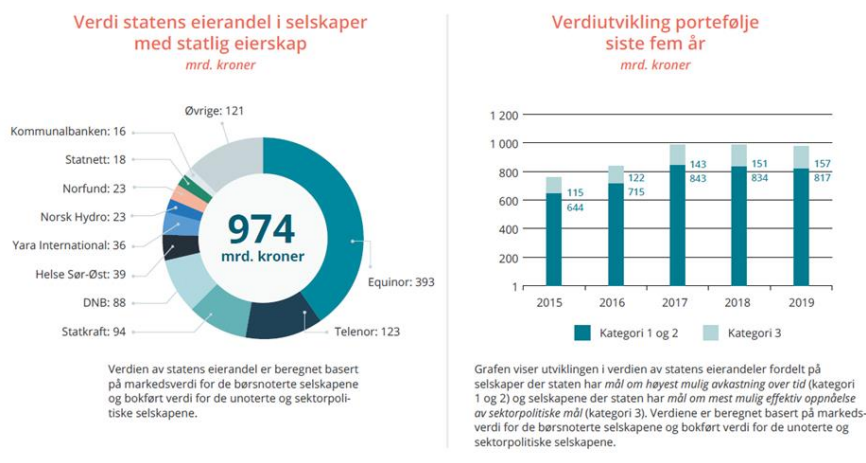

Statlig eiendom på billigsalg

Det statlige eiendomssalget av Entra bør bli en tankevekker for folk til det kommende Stortingsvalget. For det første åpnet AP-regjeringa i 2011 for salg av aksjene i Entra. Høyrreregjeringa har bare fullført det AP startet med. Nå har svenske aksjonærer en sikker leieinntekt fra den norske stat. I tillegg kan de nye eierne skru opp leieprisen, for staten kan vanskelig bare flytte nasjonalbiblioteket og andre offentlige funksjoner ut på gata. Vi blir rett og slett mer sårbare når vi ikke har kontroll med våre egne hus. Likevel er det verste at dette er penger fra det norske folk til private investorer både hjemme og ute. Offentlig virksomhet blir bare dyrere å drifte fordi det skal gi avkastninger til private eiere. Våre regjeringer gir gavepakker til børsen og dens spekulanter.

Statens eiendom og aksjer selges over en lav sko. Går vi inn på regjeringas egen [nettside](#) så ser vi at 12 departementene har direkte eierskap i 71 selskaper. På nettsida skriver de at de deler inn sitt eierskap i tre. Kategori 1 og 2 er selskaper som primært opererer i konkurranse med andre aktører. Regjeringa sier at de har som langsiktig mål, å redusere statens eierskap i disse kategoriene. Det betyr at de mest lønnsomme selskapene ønsker de å overlevere til private. Det betyr igjen at felleskapet vil få mindre inntekter av virksomheter som f.eks. olje- og kraft-selskapene driver med. Kategori 3 er de selskapene som ikke opererer i konkurranse med andre. Det er gjerne de mindre lønnsomme virksomheter som har et klart samfunnsmessig mål ved drifta. Alt dette kan en lese i [eierskapsmeldingen](#).

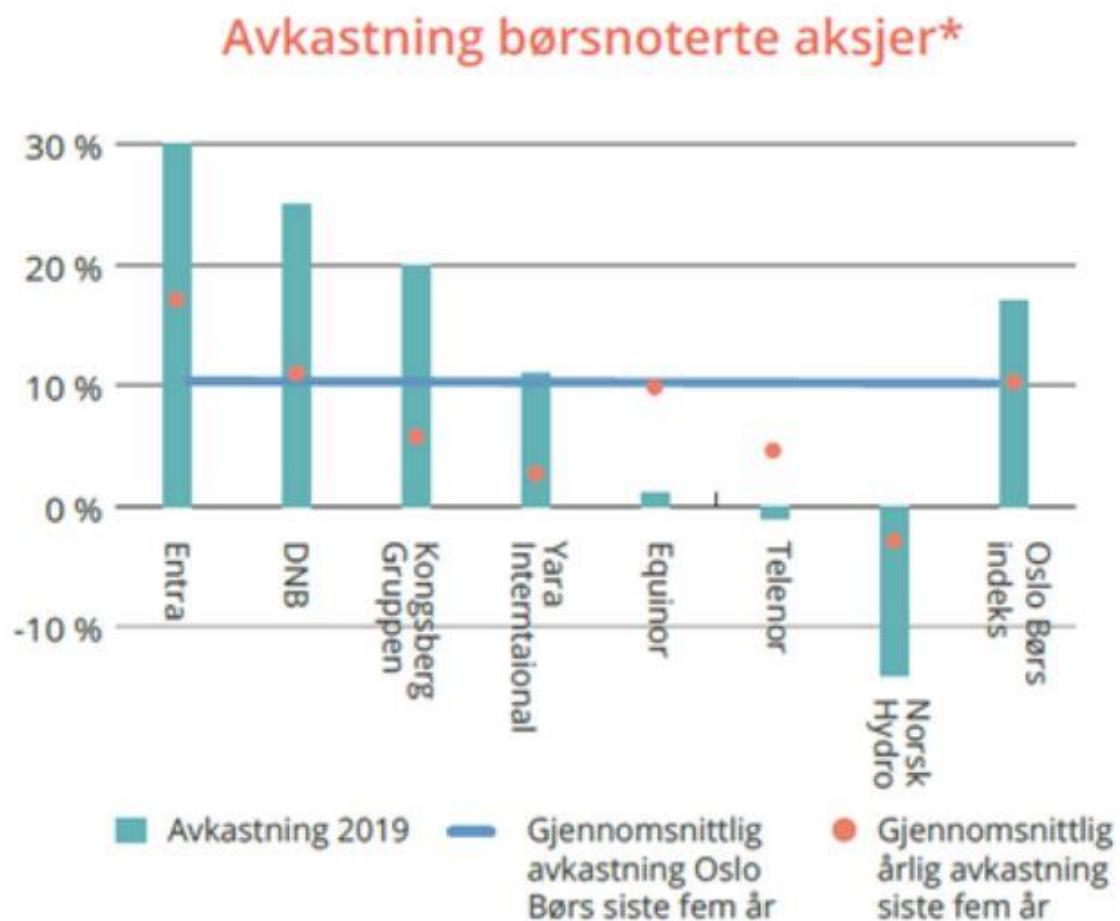
Meld. St. nr. 8 (2019-2020) opplyste at det var 73 selskaper staten hadde verdier på 974 mrd derav 817 mrd i de selskapene som er plassert i kategori 1 og 2. Stortingsmeldinga om eierskapsstrategi ble behandlet i Stortinget 21. april, midt i corona-pandemien. Allerede er to selskaper solgt. Det er all grunn til å ta denne meldinga opp til ny offentlig debatt fremover til Stortingsvalget. Da bør ikke debatten begrense seg til Equinors faderer i USA, styrehonorar og lignende mediefokus. Debatten må dreie seg om felleskapets verdier som politikerne skal forvalte til beste for oss alle, både nålevende og for fremtidige generasjoner. Vår felles arv skal ikke brukes til å smøre børsen og kapitalistene.

Med oss i debatten må vi og ha med alle statlige eierskap. Det er oppsiktsvekkende at eierskapsmeldinga bl.a. ikke har nevnt Opplysningsvesenets fond. Det er den 8 største grunneieren i landet med ca. 900 000 daa. Jordeiendommene er stipulert til 10 mrd, men er sannsynligvis langt større på grunn av at kirkas eiendommer ikke er taksert. Det ønsker de ikke å gjøre før skilsmissemellom stat og kirke er avseg styrt. I tillegg kommer et kapitalfond som er i stor vekst og nå er på ca.

3 mrd. Dette styres av Clemens Eiendom AS, som heller ikke er nevnt i meldinga. De driver etter prinsippet om størst mulig avkastning. En av strategiene er å få kommuner til å investere i infrastruktur på f.eks. den gamle klokke-eiendommen i Harstad. Dermed vil verdien av disse eiendommene stige stort. At dette eierselskapet er plassert under Barne- og familiedepartementet er også oppsiktsvekkende. Det er et departement en ikke skulle tro satt på store verdier. Departementet er heller ikke nevnt i stortingsmeldinga som et av de 13 departementer som hadde eiendom. Det kunne være interessant å vite hva KrF med ministeren tenker om denne arven fra statskirka

En må kunne spørre om dette er verdier en holder unna offentligheten og dermed kan brukes til større handlingsrom for regjeringa. Med erfaringene fra Entra er ikke steget langt unna at også disse verdiene privatiseres. Entra hadde en rekordstor avkastning i 2019 med 30% der gjennomsnittet for statens selskaper var 10 %. For Entra hadde den gjennomsnittlige avkastningen de siste fem årene vært på nærmere 20%. Det var ikke mangel på lønnsomhet som gjorde at regjeringa solgte Entra. Det ser ut til at det var det mest attraktive selskapet for investorene. I det sjiktet ser det ut til at Clemens Eiendom AS også ligger.

Frode Bygdnes, Rødt

*Kilde: FactSet, hentet fra [Statens eierskap i tall - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/statens-eierskap-i-tall)